

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИК
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ 05 ” 02 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВСПП ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В
НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

Педагогічний інститут

Київ – 2015 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи : роб.навч.прог. [для студ. напр. підг. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Ващенко О.М. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 36 с.

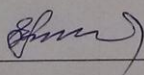
Розробники:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

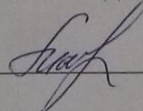
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

Протокол від “ 4 ” 02 2015 року № 8

Завідувач кафедри початкової освіти та методик
природничо-математичних дисциплін

 _____ К.І. Волинець

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 _____ М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 рік
© Педагогічний інститут, 2015 рік

Зміст

Вступ	3
Пояснювальна записка	3
Структура програми навчальної дисципліни.....	5
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	6
III. Програма.....	7
Змістовий модуль I <i>Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи</i>	7
Змістовий модуль II <i>Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи</i>	8
Змістовий модуль III <i>Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя початкової школи</i>	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	11
V. Плани практичних занять.....	12
VI. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи бакалавра...	15
VII. Індивідуальна науково – дослідна робота (навчальний проект).....	18
VIII. Система поточного та підсумкового контролю знань.....	23
IX. Методи навчання.....	26
X. Методичне забезпечення курсу.....	27
XI. Питання до екзамену.....	27
XII. Рекомендована література.....	33
Основна.....	33
Додаткова.....	35

ВСТУП

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою педагогіки початкової освіти та методик викладання природничо-математичних дисциплін на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Початкова освіта» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист №1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимога кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, якими повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи» є складовою дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності оздоровчого навчання і виховання учнів; вивчення технологій, програм, методів, які спрямовані на формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетентностей, особистісних якостей, що сприяють збереженню та зміцненню особистого здоров'я, веденню здорового і безпечного способу життя.

Мета курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни є розкриття сучасних наукових концепцій впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи, що сприятиме формуванню, збереженню і зміцненню здоров'я учнів та вчителів.

Завдання курсу:

Завдання навчальної дисципліни передбачають оволодіння студентами знаннями, що будуть сприяти:

- формуванню комплексу умінь і навичок щодо запровадження здоров'язбережувальних освітніх технологій в навчально-виховний процес початкової школи,
- умінню обирати основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчального процесу відповідно до загальних цілей здоров'язбережувальних освітніх технологій,
- розвитку вмінь моделювати систему діяльності учнів, яка допоможе формуванню в них умінь і навичок здорового способу життя;
- вихованню в учнів активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 108 год, із них – 16 год – лекції, 12 год – практичні заняття, 4 год – індивідуальна робота, 4 год – модульний контроль, 36 год – самостійна робота, 36 год – семестровий контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи» завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет – зміст, форми і методи впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи.

Курс:	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i> Змістові модулі: <i>3 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i>	Шифр та назва галузі знань <i>0101 " Педагогічна освіта "</i> Шифр та назва напрямку підготовки: <i>6.010102 «Початкова освіта»</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i>	Нормативна Рік підготовки: 2. Семестр: 8. Аудиторні заняття: 32 <i>години, з них:</i> Лекції (теоретична підготовка): 16 <i>годин</i> Практичні заняття: 12 <i>годин</i> Індивідуальна робота: 4 <i>годин</i> МКР: 4 <i>години</i> Самостійна робота: 36 <i>годин</i> Семестровий контроль: 36 <i>годин</i> Вид контролю: <u>екзамен</u>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи								
1.	Поняття здоров'язбережувальних освітніх технологій. Типи технологій.			2			4	
2.	Загальнометодичні та специфічні принципи оздоровчої педагогіки.			2		1	2	
3.	Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного та психічного здоров'я учнів.				2		4	
4.	Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання.			2	2		4	
	МКР-1							1
Разом		26	11	6	4	1	14	1
Змістовий модуль II. Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи								
5.	Загальна характеристика шкільних факторів ризику, що впливають на здоров'я дітей			2		1	2	
6.	Особливості процесу навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки			2			2	
7.	Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій			2			2	
8.	Організація та методика проведення сучасного уроку з основ здоров'я за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки			2		1	4	
9.	Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра				2		4	
	МКР-2							2
Разом:		28	12	8	2	2	14	2
Змістовий модуль III. Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя початкової школи								
10.	Аспекти соціального здоров'я дитини				2	1	2	
11.	Організація та проведення оздоровчого навчання та виховання учнів на ГПД			2	2		2	
12.	Особливості організації оздоровчої роботи вчителя з батьками учнів				2		4	
	Семестровий контроль							36
	МКР-3							1
Разом:		54	9	2	6	1	8	37
Разом за навчальним планом		108	32	16	12	4	36	40

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи

Лекція 1. Поняття здоров'язбережувальних освітніх технологій. Типи технологій (2 год.)

Поняття технологій. Складові комплексної програми здоров'я, що запроваджується в дитячому шкільному колективі: валеологічна освіта, фізичне виховання; шкільна медична служба, служба харчування, служба здоров'я персоналу школи; шкільна психологічна служба; участь батьків та громадськості.

Типи технологій у сфері збереження та зміцнення здоров'я учнів.

Основні поняття теми: здоров'язбережувальні технології, комплексна програма здоров'я, типи технологій у сфері збереження здоров'я учнів.

Література: 6; 7; 8; 9; 25; 26; 31.

Практичне заняття 1. Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного та психічного здоров'я учнів.

Лекція 2. Загальнометодичні та специфічні принципи оздоровчої педагогіки (2 год.)

Загальнометодичні принципи оздоровчої педагогіки як основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи навчального процесу відповідно до загальних цілей здоров'язбережувальних освітніх технологій.

Специфічні принципи оздоровчої педагогіки: принцип свідомості; принцип активності; принцип наочності; принцип систематичності та послідовності; принцип циклічності; принцип формування відповідальності учнів за своє здоров'я та здоров'я оточуючих та ін.

Основні поняття теми: Загальнометодичні принципи оздоровчої педагогіки, специфічні принципи оздоровчої педагогіки.

Література: 7; 8; 9; 16; 17; 20; 22; 23.

Лекція 3. Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання (2 год.)

Методика навчання у русі (за О.Д. Дубогай) як забезпечення інтеграції пізнавальної і рухової діяльності молодших школярів. Ігрові ситуації в системі пізнавально-рухового навчання. Рухове відтворення навчального

матеріалу за трьома етапами. Поєднання видів пізнавальної та рухової діяльності учнів під час навчально-виховного процесу початкової школи.

Основні поняття теми: навчання у русі, інтеграція пізнавальної та рухової діяльності молодших школярів.

Література: 9; 12; 17; 18.

Практичне заняття 2. Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів.

Модульна контрольна робота № 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи

Лекція 4. Загальна характеристика шкільних факторів ризику, що впливають на здоров'я дітей (2 год.)

Характеристика факторів ризику, що впливають на здоров'я молодших школярів під час навчання в школі: стресова педагогічна тактика; інтенсифікація навчального процесу; невідповідність методик і технологій навчання віковим та функціональним можливостям учнів; невиконання елементарних фізіологічних та гігієнічних вимог до організації навчального процесу; недостатня обізнаність педагогів з вимогами оздоровчої педагогіки; відсутність служб шкільного лікарського контролю; недоліки в існуючій системі фізичного виховання дітей; відсутність системи оздоровчої роботи з батьками.

Основні поняття теми: шкільні фактори ризику, здоров'я молодших школярів.

Література: 8; 9; 14; 16; 20.

Лекція 5. Особливості процесу навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки (2 год.)

Етап початкового ознайомлення з основними поняттями та уявленнями. Його мета та основні завдання. Етап поглибленого вивчення. Його мета та основні завдання. Етап закріплення знань, умінь та навичок збереження та зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення. Його мета та основні завдання.

Основні поняття теми: етап початкового ознайомлення, етап поглибленого вивчення, етап закріплення знань.

Література: 6; 7; 9; 14; 15; 24; 26.

Лекція 6. Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій (2 год.)

Педагогічна діагностика як складова системи здоров'язбережувальної діяльності початкової школи. Показники сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій у сфері фізичного, психічного та соціального здоров'я. Спостереження як діагностичний інструмент визначення рівня сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій. Засоби оцінки сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій.

Основні поняття теми: педагогічна діагностика; показники, рівні та засоби оцінки сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій.

Література: 9; 14; 21; 24; 26; 30.

Лекція 7. Організація та методика проведення уроку з основ здоров'я за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки. (2 год.)

Критеріальні показники сучасного здоров'язбережувального уроку. Санітарно-гігієнічні: санітарно-гігієнічний режим; освітлення класу; відповідний тепловий режим; ергономічність кольорового забарвлення приміщення; відповідність пар зросту і віку учнів та ін. Організаційно-навчальні: чергування видів навчальної діяльності учнів; оптимальний розподіл навчального матеріалу; профілактика втомлюваності учнів і т.ін. Навчально-методичні: зв'язок теми, мети, змісту уроку з життям і здоров'ям людини; наявність акцентів на здоров'язбережування; спрямування уроку на формування в учнів здоров'язбережувальних компетенцій і т.ін.

Основні поняття теми: здоров'язбережувальна педагогіка; критеріальні показники сучасного здоров'язбережувального уроку.

Література: 8; 9; 14; 15; 29; 30.

Практичне заняття 3. Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра.

Модульна контрольна робота № 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя
початкової школи

Практичне заняття 4. Аспекти соціального здоров'я дитини.

Лекція 8. Організація та проведення оздоровчого навчання та виховання учнів на ГПД (2 год.)

Проблема організації груп подовженого дня в сучасній школі. ГПД – необхідна і важлива форма організації позаурочної оздоровчої діяльності молодших школярів. Створення в розпорядку роботи груп подовженого дня умов, що позитивно впливають на фізичний та інтелектуальний розвиток дитини, забезпечують не тільки своєчасне виконання домашніх завдань, а й дотримання режиму відпочинку і харчування. Мета, завдання та особливості проведення занять та виховних заходів з учнями на ГПД за програмою «Здоров'ятко». Фізкультурно-оздоровча діяльність педагога на ГПД.

Основні поняття теми: ГПД, режим роботи ГПД, оздоровча діяльність педагога, програма «Здоров'ятко».

Література: 9; 10; 11; 12; 15.

Практичне заняття 5. Організація здоров'язбережувальної діяльності вчителя на ГПД.

Практичне заняття 6. Особливості організації оздоровчої роботи вчителя з батьками учнів.

Модульна контрольна робота №3.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи»

Разом: 108 год. Лекції – 16 год., практичні заняття - 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., МКР – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Модуль	Змістовий модуль І			Змістовий модуль ІІ				Змістовий модуль ІІІ		
Назва модуля	Особливості впровадження здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховний процес початкової школи			Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи				Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя початкової школи		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8		
Теми лекцій	Поняття здоров'язбережувальних освітніх технологій. Типи технологій	Загальнометодичні та специфічні принципи оздоровчої педагогіки	Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання.	Загальна характеристика шкільних факторів ризику, що впливають на здоров'я дітей	Особливості процесу навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки	Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій	Організація та методика проведення сучасного уроку з основ здоров'я за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки	Організація та проведення оздоровчого навчання та виховання учнів на ГПД		
Теми практичних занять	Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів.		Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів				Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра	Аспекти соціального здоров'я дитини	Організація здоров'язбережувальної діяльності вчителя на ГПД	Особливості організації оздоровчої роботи вчителя з батьками учнів
С.р.	155 балів									
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 3 бали Відвідування практичних занять – 2 бали Робота на практичних заняттях – 20 балів Самостійна робота – 50 балів Разом: 75 балів			Відвідування лекцій – 4 бали Відвідування практичного заняття – 1 бал Робота на практичному занятті – 10 балів Самостійна робота – 70 балів Разом: 85 балів				Відвідування лекцій – 1 бал Відвідування практичних занять – 3 бал. Робота на практичні заняттях – 30 балів. Самостійна робота – 35 балів Разом: 69 балів		
МКР	25 б.			25 б.				25 б.		
Індз	30 б.									
Підсумковий контроль	екзамен									

Разом – 334, коефіцієнт – 5,6

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Особливості впровадження здоров'язберезувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи

Практичне заняття 1

Тема: Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина

1. Забезпечення фізичного здоров'я учнів.
  - 1.1. Система підвищення рівня фізичного здоров'я учнів.
  - 1.2. Щоденник зміцнення здоров'я молодших школярів.
2. Збереження психічного здоров'я учнів.
  - 2.1. Завдання психологічної служби школи.
  - 2.2. Робота практичного психолога з учнівським колективом.
3. Збереження соціального здоров'я учнів
  - 3.1. Формування в учнів позитивного ставлення до власного здоров'я.
  - 3.2. Особливості проектної діяльності вчителя. Проект «Я і моє здоров'я».

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 9; 11; 14; 15; 17; 24.

Додаткова: 1; 3; 8; 12.

Практичне заняття 2

Тема: Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина

1. Сучасні психологи та фізіологи про врахування рухового розвитку дитини під час навчання.
2. Методика навчання в русі (за О.Д. Дубогай).
  - 2.1. Оптимізація рухової активності дітей під час навчальної діяльності.
  - 2.2. Особливості рухового відтворення навчального матеріалу. Етапи відтворення.
  - 2.3. Зв'язок між слуховим сприйняттям навчального матеріалу, мовним і руховим його відтворенням.
3. Навчання в русі на уроках математики та української мови.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 9; 12; 17; 18; 27; 31.

Додаткова: 1; 2; 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи

Практичне заняття 3

Тема: Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина

1. Основні вимоги до проведення фізкультхвилинок у режимі навчального дня молодшого школяра.

1.1. Особливості проведення орієнтовних комплексів фізкультхвилинок з учнями 1-4 класів.

2. Основні вимоги до проведення фізкультпауз у режимі навчального дня молодшого школяра.

2.1. Особливості проведення орієнтовних комплексів фізкультурних пауз із учнями 1-4 класів.

3. Основні вимоги до проведення «годин здоров'я» у режимі навчального дня молодшого школяра.

3.1. Особливості проведення орієнтовних занять «годин здоров'я» для учнів 1-4 класів.

4. Основні вимоги до проведення рухливих ігор у режимі навчального дня молодшого школяра.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 3; 4; 12; 16; 27.

Додаткова: 1;2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя початкової школи

Практичне заняття 4

Тема: Аспекти соціального здоров'я дитини (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Сучасна наука про соціальне здоров'я людини.

2. Формування в молодших школярів знань, умінь і навичок соціального здоров'я.
3. Соціальне здоров'я як запорука успішного життя дитини в сучасному суспільстві.
4. Особливості проведення інтерактивних ігор для молодших школярів за методикою К. Фопеля.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 5; 9; 11; 24; 26; 30.

Додаткова: 3; 4; 8.

Практичне заняття 5

Тема: Організація здоров'язбережувальної діяльності вчителя на ГПД (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Організація та проведення оздоровчого навчання і виховання учнів на ГПД.
2. Організація та проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності вчителя на ГПД.

2.1. Методика проведення загартувальних заходів для шестирічок у другій половині дня.

2.2. Методика проведення гімнастики для очей та дихальних вправ.

3. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетентностей під час перебування на ГПД.
4. Релаксаційний аспект збереження здоров'я дітей. Релаксаційні комплекси.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 9; 10; 12; 15; 23.

Додаткова: 9; 10; 11; 12.

Практичне заняття 6

Тема: Особливості організації оздоровчої роботи вчителя з батьками учнів (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

1. Родина як базовий інститут виховання здорової дитини.
2. Організація оздоровчої взаємодії тріади «вчителі – діти – батьки».
4. Особливості оздоровчого виховання дітей різної статі.
5. Батьківська турбота про здоров'я дітей.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 9; 15; 24; 28; 32.

Додаткова: 3; 6; 12.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I**

Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи

Тема 1. Поняття здоров'язбережувальних освітніх технологій (4 год.)

1. Пояснити вислів: «Поняття здоров'язбережувальні технології об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів» (1 год.)
2. Охарактеризувати типи технологій у сфері збереження та зміцнення здоров'я учнів (1 год.)
3. Опрацювати зміст статті «Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах» (2 год.)

Тема 2. Загальнометодичні та специфічні принципи оздоровчої педагогіки (2 год.)

1. Розкрийте поняття «оздоровча педагогіка» (1 год.)
2. Поясніть сутність специфічних принципів оздоровчої педагогіки (1 год.)

Тема 3. Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного та психічного здоров'я учнів (4 год.)

1. Розкрити поняття «система підвищення рівня фізичного здоров'я учнів» (1 год.)
2. Охарактеризувати діяльність вчителя щодо збереження психічного здоров'я молодшого школяра (1 год.)
3. Пояснити сутність діяльності вчителя щодо створення гуманної атмосфери в учнівському колективі (2 год.)

Тема 4. Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання (4 год.)

1. Розкрити особливості пізнавально-рухового навчання молодших школярів (2 год.)
2. Пояснити в чому полягає зв'язок між слуховим сприйняттям навчального матеріалу та мовним і руховим його відтворенням учнями (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи

Тема 5. Загальна характеристика шкільних факторів ризику, що впливають на здоров'я учнів (2 год.)

1. Охарактеризуйте шкільні фактори ризику, що негативно впливають на здоров'я учнів (1 год.)
2. Розкрийте поняття «стресова педагогічна тактика» (1 год.)

Тема 6. Особливості навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки (2 год.)

1. Розкрити особливості етапу початкового ознайомлення учнів з основними поняттями та уявленнями; його мету та основні завдання.
2. Розкрити особливості етапу закріплення знань, умінь і навичок учнів щодо збереження та зміцнення здоров'я, його мету та основні завдання.

Тема 7. Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетенцій (2 год.)

1. Охарактеризувати педагогічну діагностику як складову системи здоров'язбережувальної діяльності початкової школи (1 год.)
2. Опрацювати зміст розділу «Діагностика як складова системи формування здорового способу життя» (посібник «Навчаємося бути здоровими»).

Тема 8. Організація та методика проведення сучасного уроку з основ здоров'я за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки (4 год.)

1. Визначити критеріальні показники сучасного здоров'язбережувального уроку. (1 год.)
2. Охарактеризувати санітарно-гігієнічні вимоги до сучасного здоров'язбережувального уроку (1 год.)
3. Охарактеризувати організаційно-навчальні вимоги до сучасного здоров'язбережувального уроку (1 год.)
4. Охарактеризувати навчально-методичні вимоги до сучасного здоров'язбережувального уроку (1 год.)

Тема 9. Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра (4 год.)

1. Охарактеризувати основні вимоги до проведення фізкультхвилинок у режимі навчального дня молодшого школяра (1 год.)
2. Охарактеризувати основні вимоги до проведення фізкультпауз у режимі навчального дня молодшого школяра (1 год.)

3. Охарактеризувати основні вимоги до проведення «годин здоров'я» у режимі навчального дня молодшого школяра (1 год.)
4. Охарактеризувати основні вимоги до проведення рухливих ігор у режимі навчального дня молодшого школяра (1 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя
початкової школи

Тема 10. Аспекти соціального здоров'я дитини (2 год.)

1. Розкрити особливості формування в молодших школярів знань, умінь і навичок соціального здоров'я (1 год.)
2. Довести, що соціальне здоров'я є запорукою успішного життя дитини в сучасному суспільстві (1 год.).

Тема 11. Організація та проведення оздоровчого навчання і виховання учнів на ГПД (2 год.)

1. Довести, що ГПД – необхідна і важлива форма організації позаурочної оздоровчої діяльності молодших школярів (1 год.)
2. Опрацювати зміст розділу 2.3. «Оздоровча робота в групах продовженого дня» (посібник «Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах») (1 год.)

Тема 12. Особливості оздоровчої роботи з батьками учнів (4 год.)

1. Розкрити особливості проведення індивідуальної роботи з батьками учнів (1 год.)
2. Опрацювати зміст розділу «Просвітницька робота з батьками як умова виховання здорової дитини» (посібник «Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах») (1 год).
3. Розкрити особливості організації оздоровчої взаємодії тріади «вчителі-діти-батьки» (2 год.)

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи		
Тема 1 (4 год.)	Конспект	15
Тема 2 (2 год.)	Індивідуальне заняття	10
Тема 3 (4 год.)	Семінарське заняття	15
Тема 4 (4 год.)	Семінарське заняття	10
Змістовий модуль II. Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи		
Тема 5 (2 год.)	Індивідуальне заняття	10
Тема 6 (2 год.)	Конспект	10
Тема 7 (2 год.)	Конспект	10
Тема 8 (4 год.)	Індивідуальне заняття	20
Тема 9 (4 год.)	Семінарське заняття	20
Змістовий модуль III. Організація позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності вчителя початкової школи		
Тема 10 (2 год.)	Індивідуальне заняття Семінарське заняття	10
Тема 11 (2 год.)	Семінарське заняття	10
Тема 12 (4 год.)	Семінарське заняття	15
Разом: 36 годин	Разом: 155 балів	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання бакалаврами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи» – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання: науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел(30 балів)

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 балів
2.	Складання плану реферату	5 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	8 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	5 балів
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-25	Відмінно
Достатній	24-20	Добре
Середній	29-15	Задовільно
Низький	Менше 15	Незадовільно

**Орієнтована тематика реферативних досліджень та доповідей з
навчальної дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-
виховному процесі початкової школи»**

1. Сутність і шляхи реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти.
2. Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи.
3. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу в 1 класі.
4. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу в 2 класі.
5. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу в 3 класі.
6. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу в 4 класі.
7. Особливості формування в учнів 1-4 класів умінь і навичок здорового способу життя в позаурочний час.
8. Технологія формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій на ГПД.
9. Характеристика здоров'язбережувальних компетенцій учнів у сфері збереження здоров'я.

10. Особливості використання завдань практичного характеру для формування в молодших школярів здоров'язбережувальних умінь і навичок в позаурочний час.
11. Особливості використання дидактичних ігор для формування в молодших школярів здоров'язбережувальних умінь і навичок в позаурочний час.
12. Основні фактори ризику, що впливають на здоров'я дітей
13. Загальна характеристика шкільних факторів ризику, що впливають на здоров'я дітей
14. Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів
15. Діяльність вчителя щодо забезпечення фізичного здоров'я учнів
16. Діяльність вчителя щодо збереження психічного здоров'я учнів.
17. Діяльність вчителя щодо збереження соціального здоров'я учнів
18. Формування в учнів позитивного ставлення до власного здоров'я.
19. Особливості проектної діяльності вчителя. Проект «Я і моє здоров'я».
20. Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання
21. Сучасні психологи та фізіологи про врахування особистостей рухового розвитку дитини під час навчання
22. Особливості пізнавально-рухового навчання молодших школярів
23. Методика навчання в русі (за О. Дубогай)
24. Оптимізація рухової активності дітей під час навчальної діяльності
25. Особливості рухового відтворення навчального матеріалу. Етапи відтворення.
26. Зв'язок між слуховим сприйняттям матеріалу, мовним і руховим його відтворенням.
27. Навчання в русі на уроках математики та української мови
28. Організація та методика проведення фізкультхвилинок в режимі навчального дня молодшого школяра.

29. Основні вимоги до проведення фізкультхвилинок у режимі навчального дня молодшого школяра.
30. Особливості проведення орієнтовних комплексів фізкультхвилинок з учнями 1- 4 класів
31. Основні вимоги до проведення рухливих ігор у режимі навчального дня молодшого школяра.
32. Особливості проведення українських народних рухливих ігор.
33. Особливості оздоровчої роботи вчителя з батьками
34. Просвітницька робота з батьками як умова виховання оздоровчої дитини.
35. Особливості проведення лекторію для батьків «Здоров'я дитини – багатство родини».
36. Особливості проведення індивідуальної роботи з батьками.
37. Основні форми залучення батьків до діяльності щодо формування здорового способу життя у дітей.
38. Структура взаємодії школи та сім'ї щодо формування в батьків умінь і навичок здорового способу життя.
39. Використання тренінгових форм роботи з батьками як метод формування здорового способу життя молодого покоління в сім'ї.
40. Педагогічна діагностика сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій.
41. Організація здоров'язбережувальної діяльності вчителя на ГПД.
42. Організація і проведення оздоровчого навчання і виховання учнів на ГПД.
43. Організація і проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності вчителя на ГПД.
44. Методика проведення загартовувальних заходів для молодших школярів у другій половині дня.
45. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами гімнастики для очей.

46. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами дихальних вправ.
47. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами релаксаційних вправ.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи».

Балакавр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	8
2.	Відвідування семінарських занять	6
3.	Робота на практичних заняттях	60
4.	Самостійна робота	155
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
6.	МКР (3)	75
Підсумковий рейтинговий бал		334
Екзамен		40

$$334: 60 = 5,6 \text{ (коефіцієнт)}$$

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; реферат.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та доповіді, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Методика вивчення валеології та основ безпеки життєдіяльності в початковій школі».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

МОДУЛІ												МКР	ІНДЗ
Змістовий модуль 1 (лекції, практичні, самостійна робота)				Змістовий модуль 2 (лекції, практичні, самостійна робота)					Змістовий модуль 3 (лекції, практичні, самостійна робота)			МКР№1 МКР№2 МКР№3	реферат
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
75 балів				85 балів					69 балів			75 балів	30 балів

Разом: 334 балів, коефіцієнт – 5,6

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XI. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Сутність технологічного підходу в сучасній освіті.
2. Поняття здоров'язбережувальних освітніх технологій.
3. Типи здоров'язбережувальних освітніх технологій.
4. Характеристика загально методичних та специфічних принципів оздоровчої педагогіки.
5. Групи засобів оздоровчої педагогіки.
6. Методи та прийоми здоров'язбережувального впливу на учнів.
7. Особливості навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки.

8. Компетентнісний підхід як основа здоров'язбережувального навчально-виховного процесу.
9. Загальна характеристика етапів навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки.
10. Мета і завдання етапу початкового ознайомлення учнів з основними поняттями та уявленнями.
11. Мета і завдання етапу поглибленого вивчення навчального матеріалу.
12. Мета і завдання етапу закріплення знань, умінь і навичок збереження та зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення.
13. Система здоров'язбережувальної діяльності початкової школи.
14. Поняття «здоров'язбережувальне освітнє середовище».
15. Педагогічні умови створення і забезпечення ефективного функціонування здоров'язбережувального середовища сучасної початкової школи.
16. Характеристика шкільних факторів ризику.
17. Система підвищення рівня фізичного здоров'я молодших школярів.
18. Організація діяльності вчителя щодо збереження психічного здоров'я дітей.
19. Організація діяльності вчителя щодо збереження духовного здоров'я дітей.
20. Організація діяльності вчителя щодо збереження соціального здоров'я дітей.
21. Створення гуманної атмосфери в учнівському колективі.
22. Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів в процесі навчання.
23. Організація та методика проведення сучасного уроку з основ здоров'я за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки.
24. Педагогічна діагностика спрямованості.
25. Педагогічна діагностика як складова системи здоров'язбережувальної діяльності початкової школи.

26. Характеристика показників сформованості в учнів здоров'язбережувальних компетентностей.
27. Засоби оцінки сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій.
28. Взаємозв'язок пізнавальної та рухової діяльності учнів у процесі навчання.
29. Методика навчання у русі (за О.Д. Дубогай).
30. Забезпечення інтеграції пізнавальної та рухової діяльності учнів під час навчання в початковій школі.
31. Ігрові ситуації в процесі пізнавально-рухового навчання.
32. Рухове відтворення навчального матеріалу за трьома етапами.
33. Сучасні психологи та фізіологи про врахування рухового розвитку дитини під час навчання.
34. Оптимізація рухової активності дітей під час навчальної діяльності.
35. Зв'язок між слуховим сприйняттям навчального матеріалу та мовним і руховим його відтворенням.
36. Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі навчального дня молодшого школяра.
37. Основні вимоги до проведення фізкультхвилинок у режимі навчального дня молодшого школяра.
38. Основні вимоги до проведення фізкультпауз у режимі навчального дня молодшого школяра.
39. Основні вимоги до проведення «годин здоров'я» у режимі навчального дня молодшого школяра.
40. Основні вимоги до проведення рухових ігор у режимі навчального дня молодшого школяра.
41. Особливості проведення орієнтовних комплексів фізкультхвилинок з учнями 1-4 класів.
42. Особливості проведення орієнтовних комплексів фізкультпауз з учнями 1-4 класів.

43. Особливості проведення орієнтовних занять «годин здоров'я» з учнями 1-4 класів.
44. Аспекти соціального здоров'я дитини.
45. Сучасна наука про соціальне здоров'я людини.
46. Формування в молодших школярів знань, умінь і навичок соціального здоров'я.
47. Соціальне здоров'я як запорука успішного життя дитини в сучасному суспільстві.
48. Особливості методики К. Фопеля щодо формування в дітей навичок соціального здоров'я.
49. Особливості проведення інтерактивних ігор для дітей за методикою К. Фопеля.
50. Організація здоров'язбережувальної діяльності вчителя на ГПД.
51. Організація і проведення оздоровчого навчання і виховання учнів на ГПД.
52. Організація і проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності вчителя на ГПД.
53. Методика проведення загартовувальних заходів для молодших школярів у другій половині дня.
54. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами гімнастики для очей.
55. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами дихальних вправ.
56. Релаксаційний аспект збереження здоров'я дітей.
57. Методика проведення на ГПД з молодшими школярами релаксаційних вправ.
58. Особливості організації оздоровчої роботи вчителя з батьками учнів.
59. Просвітницька робота з батьками як умова виховання оздоровчої дитини.

60. Особливості проведення лекторію для батьків «Здоров'я дитини – багатство родини».
61. Особливості проведення індивідуальної роботи з батьками.
62. Основні форми залучення батьків до діяльності щодо формування здорового способу життя у дітей.
63. Структура взаємодії школи та сім'ї щодо формування в батьків умінь і навичок здорового способу життя.
64. Використання тренінгових форм роботи з батьками як метод формування здорового способу життя молодого покоління в сім'ї.
65. Родина як базовий інститут виховання здорової дитини.
66. Організація оздоровчої взаємодії тріади «вчителі – діти – батьки».
67. Форми взаємодії вчителя і батьків, спрямовані на збереження фізичного здоров'я дітей.
68. Форми взаємодії вчителя і батьків, спрямовані на збереження психічного здоров'я дітей.
69. Форми взаємодії вчителя і батьків, спрямовані на збереження духовного здоров'я дітей.
70. Форми взаємодії вчителя і батьків, спрямовані на збереження соціального здоров'я дітей.
71. Особливості оздоровчого виховання дітей різної статі.
72. Особливості проведення українських народних ігор.
73. Особливості проведення рухливих та сюжетних ігор.
74. Вимоги до проведення рухливих ігор з молодшими школярами взимку.
75. Вимоги до проведення рухливих ігор з молодшими школярами влітку.
76. Організація позаурочної здоров'язбережувальної діяльності вчителя.
77. Формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя в позаурочний час.
78. Форми і методи, що сприяють успішному формуванню в учнів умінь і навичок здорового способу життя в позанавчальний час.

79. Педагогічні умови, що сприяють успішному формуванню в учнів умінь і навичок здорового способу життя в поза навчальний час.
80. Система здоров'язбережувальної діяльності навчального закладу.
81. Система корекції порушень фізичного здоров'я учнів з використанням комплексу оздоровчих і медичних заходів.
82. Різні форми організації навчально-виховного процесу з урахуванням його психологічного та фізіологічного впливу на організм учнів.
83. Контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм організації навчально-виховного процесу.
84. Система медико-психолого-педагогічного відновлення учнів.
85. Розробка та реалізація навчальних програм формування культури здоров'я та профілактики шкідливих звичок.
86. Служба психологічної допомоги вчителям та учням з подолання стресів, тривожності, сприяння гуманістичному підходу до кожного учня, формування доброзичливих і справедливих стосунків у колективі.
87. Організація і контроль забезпечення збалансованого харчування усіх учнів школи.
88. Заходи, спрямовані на зміцнення здоров'я учнів і вчителів, створення умов для їхнього гармонійного розвитку.
89. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій фізичного здоров'я.
90. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій психічного здоров'я.
91. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій соціального здоров'я.
92. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій духовного здоров'я.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Абетка вихователя ГПД. – К.: Шкільний світ, 2005.
2. Андросук Н.В. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів/Н.В. Андросук, А.Д. Леськів, С.О. Мехоношин. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998.
3. Борисенко А.Ф. Руховий режим учнів початкових класів: Навч.-метод. посібник/ А.Ф. Борисенко, С.Ф. Цвек. – К.: Рад. школа, 1989.
4. Бенедіктова Л. Лікувальна фізкультура в школі/ А. Бенедіктова - К.: Шкільний світ, 2006.
5. Ващенко О.М. Здоровий спосіб життя – важливий чинник виховання особистості: теоретико-методологічний аспект/ О.М. Ващенко// Початкова школа. – 2004. - № 4. – С. 48-50.
6. Ващенко О. М. Оздоровча функція початкової освіти в реалізації проблеми виховання здорового способу життя молодших школярів / О.М. Ващенко// Національна освіта: провідні тенденції та перспективи: Матеріали Всеукраїнської науково – практичної конференції. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2004. – С. 42-44.
7. Ващенко О. Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах/ О. Ващенко, С. Свириденко// Директор школи. – 2006. - №20. – С. 12-15.
8. Ващенко О. Організація здоров'язберігаючої діяльності початкової школи/ О. Ващенко, С. Свириденко// Початкова освіта. – 2005. - №46.- С. 2-4.
9. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю/ О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008.
10. Ващенко О. Оздоровча робота на ГПД: Методичний поради́ник/ О. Ващенко, С.Свириденко// Початкова освіта. – 2008. - №8. – С. 3-11.
11. Ващенко О. Школа соціального здоров'я: Методичний поради́ник / О.Ващенко, С.Свириденко// Початкова освіта. – 2009. – №16. – С. 3-11.

12. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навч. метод. посібник/ О. М. Ващенко, В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова, С.І. Операйло, Л.В. Романенко. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003.
13. Ващенко О. Рухливі ігри в позаурочний час/ О.Ващенко// Початкова освіта. – 2009 - №14. – С. 7-9.
14. Ващенко О. Здоров'язберігаюче навчання і виховання/ О. Ващенко// Початкова освіта. – 2009. - №11. – С.17-18.
15. Ващенко О.М. Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я в 1-4 класах»: Навч. метод. посібник/ О.М. Ващенко. – Кам'янець-Подільський Ж ФОП Сисисн О.В., 2010.
16. Дитина має бути здоровою. – К.: Шкільний світ, 2009.
17. Дубогай О. Навчання в русі: Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі. – О. Дубогай. – К.: Шкільний світ, 2005.
18. Дубогай О. Фізкультура як складова здоров'я та успішного навчання дитини / О. Дубогай. – К.: Шкільний світ, 2006.
19. Здоровье на кончиках пальцев. Целительные мудры. – СПб: Ленинградское издательство, 2008.
20. Здоров'язберігаючі технології у навчальному закладі/ упоряд. О. Колонькова, О. Литовченко. – К.: Шкільний світ, 2009.
21. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді// Основи здоров'я: книга для вчителя. – К.: Генеза, 2005. – С.47-57.
22. Мазун Ю.М. Здоров'я у твоїх руках: Збірник методичних матеріалів/ Ю.М. Мазун, І.А. Пахомова. – Біла Церква: СЮН, 2008.
23. Мазуренко Л. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позаурочний час. / Л. Мазуренко. – К.: Шкільний світ, 2008.

24. Мельник О. Системний підхід до формування культури здоров'я учасників навчально-виховного процесу/ О.Мельник. // Початкова школа. – 2005. – С. 57-62.
25. Методические рекомендации: Здоровьесберегающие технологии в общеобразовательной школе / Под ред. М.М. Безруких, В.Д. Сонькина. – М.: Академия, 2002.
26. Навчання здорового способу життя на засадах розвитку навичок через систему шкільної освіти: оцінка ситуації. Навч. метод. посібник. – К.: ДПКСМ, 2004.
27. Назаренко Л.Д. Оздоровительные основы физических упражнений / Л.Д. Назаренко. – М.: Просвещение, 2002.
28. Невмержицький О.А. Співпраця з батьками: Посібник для студентів навчальних закладів/ О.А. Невмержицький. – К.: Гнозис, 2005.
29. Санітарно-гігієнічні вимоги у навчальному закладі/ Упоряд. Н. Мурашко. – К.: Шкільний світ, 2009.
30. Смирнов Н.К. Руководство по здоровьесберегающей педагогике. Технологии здоровьесберегающего образования / Н.К. Смирнов. – М.: АРКТИ, 2008.
31. Суббота Ю.В. Оздоровчі рухові програми самостійних занять фізичною культурою і спортом: практичний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ О.В. Суббота. – К.: Кондор, 2007.
32. Тихомирова Л.Д. Деятельность учреждений образования по охране и укреплению здоровья детей / Л.Д. Тихомирова. – М.: Просвещение, 2001.
33. Харитонов Л.А. Здоровьесберегающие технологии в начальной школе / Л.А. Харитонов. – Ростов н/Д: Феникс, 2011.

Додаткова

1. Дубогай О.Д. Інтеграція пізнавальної та рухової діяльності в системі навчання і виховання школярів: метод. посібник / О. Д. Дубогай. – К.: Оріяни, 2001.

2. Дубогай А.Д. Физкультура: мы и дети/ А.Д. Дубогай, Л.М. Мовчан. – К.: Здоровье, 1989.
3. Короткевич Ж. Як виховати дитину здоровою./ Ж. Короткевич, Л. Хоружа. – Прилуки: СЗШ № 14, 2009.
4. Коломинский Я.Л. Учителю о психологии детей шестилетнего возраста/ Коломинский Я. Л., Панько Е. А. – М.: Просвещение, 1988.
5. Леонова Н.С. Аромотерапия для начинающих / Н.С. Леонова. – М. : ФАИР, 2009.
6. Маценко Л.М. Педагогіка сімейного виховання: навч. посібник / Л.М. Маценко. – К.: ДАККМ, 2009.
7. Оржеховська В.М. Збереження репродуктивного здоров'я неповнолітніх / В.М. Оржеховська. – К.: Ін-т проблем виховання АПН України, 2004.
8. Оржеховська В.М. Духовність і здоров'я / В.М. Оржеховська. – К.: Ін-т проблем виховання АПН України, 2004.
9. Попова И.Н. Организация и содержание работы в группе продлённого дня: Начальная школа / И.Н. Попова, С. А. Исакова, Е.И. Ромашкова. – М.: Айрис-пресс, 2006.
10. Рестовский В.С. Культура питания / В.С. Ротовский. – К.: Кондор, 2005.
11. Шкарупа Л.Я. Профілактика шкідливих звичок. Тренінгова робота / Л.Я. Шкарупа. – Прилуки, ЗОШ № 14, 2009.
12. Ященко Л. Школа сприяння здоров'ю. Практичний досвід. / Л. Ященко, Н. Макарійчук. – Прилуки, ЗОШ №14, 2009.